

JEDAN

Gledam ga iz daljine. Promatrajući ga ovako s druge strane ceste, zbog zatvorenog je trijema teško reći koliko ima godina. I zbog zaobljenih sunčanih naočala koje nosi. Ljubičastih. Usamljeni osvetnik. Maskirani razbojnik. Ne znam što štiti. Nalazi se unutar zatvorenog trijema gdje zuje kukci, cvrkuću ptice, gdje se zbivaju razne stvari – izvana su leptiri, ose i sl. – ali teško je iz daljine procijeniti koliko ima godina. Šilterica, prljave traperice, stara vesta. Koliko vidim, sjedi u stolcu za ljuljanje. U stolcu za ljuljanje koji izgleda kao da je ukraden iz nekog južnjačkog restorana. Zapravo, prerezani sigurnosni lanac još je omotan oko jedne noge stolca. S ove udaljenosti čini mi se da je stolac crven, ali mogao bi biti i crn. I on se samo ljulja cijeli dan. Pričajući raznorazne priče, prave male povijesti. Ratne priče. Ljudi dolaze i vide ga kako sjedi na trijemu u svom stolcu za ljuljanje. Nešto mumlja. Samo mu priđu i sjednu. Odnekud ga znaju, iako se na prvi pogled ne čini tako. Tu su i drugi ljudi

koji dolaze. Koji dolaze i odlaze. Jedan od njih izgleda kao da bi mu mogao biti sin. Visok i žgoljav. Jedna izgleda kao da mu je kći. Dvije izgledaju kao da bi mu mogle biti sestre. Dolaze i odlaze iz unutrašnjosti kuće, ali nemoguće je s ove udaljenosti procijeniti koliko je kuća zapravo prostrana.

Crvendaći glasno cvrkuću. Iz nekog razloga crvendaći uvijek cvrkuću ovdje. Mislim da štite gnijezda. Štite blijedoplava jaja. Od vrana i kosova koji ih nadlijeću. Tih opasnih ptica koje se žele dočepati njihovih mladih. Maleni crvendaći crvenih prsa mahnito cvrkuću pokušavajući preplašiti i otjerati vrane. Te velike strašne ptice.

Podvrgnuli su me svim ovim pretragama. Daleko u bespućima pustinje. U naslikanoj pustinji. Zemlji Apaša. Zemlji divovskih kaktusa. Napravili su krvne pretrage, naravno. Analizirali su mi bijela krvna zrnca, analizirali su mi crvena krvna zrnca, analizirali su ih međusobno. Onda su mi pregledali leđnu moždinu. Punktirali je. Podvrgnuli su me magnetskoj rezonanci. Cjevčicama kojima su mogli proučiti cijelo moje tijelo kako bi vidjeli ima li znakova paralize u kostima ili mišićima. Poprečni presjek, plosnati presjek. Rendgen. Jezive fotografije. Proučavali su propadanje mišića, i mnoštvo drugih stvari, ali nisu mogli odgonetnuti što mi je sve dok se nije pojavio neki tip, neki neurokirurg. Imao je crnu kosu, bijelu kutu, naočale i elektrode s čeličnom drškom. Zabio ih je u moje ruke te sam mogao osjetiti kako struja prolazi kroz njih. On je taj koji je zaključio da nešto nije u redu. Rekao sam: “Pa znam da nešto nije u redu. Zašto mislite da sam ovdje?” Samo me blesavo gledao.

Jutrima bih doručkovao u meksičkom restoranu. Enchilade. Sir i jaja. Zeleni čili.

TRI

Nekoć su ovdje bili voćnjaci dokle god je sezao pogled. Kao razglednice. Voćnjaci naranči, maslinici, vinogradi, voćnjaci avokada, voćnjaci limuna, voćnjaci kruške. Voćnjaci svake vrste koji predstavljaju narod koji ih je donio ovdje. Primjerice, Talijani i Španjolci donijeli su naranče, avokado – zapravo, avokado je došao preko Meksika – mandarine, grejp, takve stvari. Talijani su donijeli i masline. Preko Padove, široko srebrno lišće i grane kvrgave poput starih mornara. Crna kora drveta, srebrnasto lišće. Oceani maslinika bili su posvuda. Daleko u Chicu bili su voćnjaci badema. Voćnjaci badema koji bi se u proljeće zabijelili. Predivni voćnjaci badema koji su izgledali kao japanska kaligrafija. Veličanstveno. Gajevi oraha. Palme u pustinji Indio. Visoke. Vrlo visoke. Neke od njih visoke trideset i više metara. Nekoć je ovdje bio grad na granici između Kalifornije i Arizone. Rijeka Colorado tekla je kroza nj. Bila je 1953. i bijelci su se ponekad oblačili kao Arapi na devama, paradirali ulicom

gore-dolje noseći Shriner šilterice i praveći se da su ispunjeni arapskim ponosom. Bili su tu i momci sa Srednjeg Zapada koji su držali brijačnice i ljekarne i nosili debele naočale. Nikada nisu vidjeli pustinju. Znao sam se voziti na stražnjem sjedalu Chryslera duž rijeke Colorado sa svojom tetom, svojom pratetom koja je imala plavu kosu i bila je Velšanka, i čiji je muž bio poprilično bogat, ali je već bio preminuo do tada. Zvao se Charlie Upton, a dolazio je iz Liverpoola. Bio je sklon whiskeyju i tučnjavama u kafiću. U jednoj od tih tučnjava odgrizeno mu je uho. U stilu Mikea Tysona. Odgrizeno točno po sredini tako da je imao samo pola uha na jednoj strani lica. Zaboravio sam na kojoj strani. Uglavnom, bio je dovoljno bogat da za vrijeme rata na crnom tržištu kupi Chrysler. Velik, težak auto. Predivan auto. Dobar za otvorenu cestu. Imao je sjedala kariranog uzorka. I to s kvadratićima crvene boje. Bio sam sâm u tom moru kvadratića. Imao je i naslon za ruke koji se mogao spustiti na sredini stražnjeg sjedala, a iza prednjih se sjedala nalazila neka vrsta konopca koji je prolazio preko njih, pretpostavljam zato da se, ako si star, možeš pridržati za njega kada ulaziš i izlaziš iz vozila. Tada nisam bio toliko star, možda sam imao osam ili devet godina, a moja prateta, bakina sestra, zvala se Grace i imala je plavu kosu. Vozila me u Indio na festival datulja gdje bismo pili shake od datulja i gledali bijelce kako se prave da su Arapi na devama paradirajući gore-dolje po vrućini. S vrha tridesetmetarskih palmi provirivale su papige. Crvene. Crne. I zelene. Shake od datulja, zamisli to.

Postoji jedno mjesto na putu prema tamo koje me je uvijek smirivalo, iako ne znam zašto. Iza njega je pristanište. Pristanište vodi do oceana. Pristanište škripi i jauče. Ponekad zvekeće i tutnji kada auti prolaze njime. Drvene grede klepeću. Pijesak prekriva pločnik. Pijesak s plaže. Surferi stari dvanaest ili možda trinaest godina nose daske za surfanje ispod ruku dolazeći kući u sumrak. Masne kose, u kratkim hlačama, prekriveni pijeskom. Mali psi ih slijede. Mali psi nevažne pasmine. Pelikani se drže za pristanište. Galebovi ga nadlijeću. Šljuke pjevuše i plešu svoj mali ples. Morska trava je natopljena. U daljini, dvoje ljudi odlazi s plaže samo u kupaćim kostimima presavijajući ogromni narančasti ručnik. Vjeverice jure u zaklon. Sunce zalazi nad oceanom. Ljudi otključavaju svoje automobile iz daljine. Pritišću gumbe, oživljavaju automobile pri čemu vrata zuje i pjevaju – stvaraju neobične zvukove poput onih iz *Bliskih susreta treće vrste*. Ljudi ulaze u automobile i pale ih odvozeći se s parkirališta ispod palmi pokraj tratine, pokraj ostakljenih dnevnih soba gdje im plavokose žene poslužuju jastoge. Netko isključuje kosilicu. Netko sjedi na autobusnoj postaji. Netko čeka nekoga. Pale se svjetla. Počinju posluživati večeru. Donose vruće zdjele nečega. Nečega poput raka. Nečega poput bakalara. Zdjele pune bakalara. Zdjele pune vruće riže. Ljudi odlaze kući. Netko čeka nekoga. Netko čeka autobus. Svi čekaju nekoga da ih odvede odatle – da ih odvede što dalje. Niže dolje neki počinju plivati iako još uvijek nije mrak, ali oni ipak počinju. Stariji muškarci počinju piti. Mlađe žene puše cigarete. Barke se ljuljaju naprijed-nazad,

ČETIRI

naprijed-nazad. Zvona zvone. Neke barke izbacuju mreže. Mreže su pune hobotnica koje padaju po pristaništu. Netko čeka.

Ali unutar ove sobe odlažu tanjure pune kamenica, tanjure pune jastoga. Vruća riba i riža. Toče ogromne čaše pune piva. Približavajući se prozorima netko komentira utrku. Sjećam se toga. Netko reče: “Konj je pogođen. Vodeći konj. Vodeći konj je pogođen. Džokej leži na podu. Kladi-oničarov popis s koeficijentima sada je beskoristan.”

I nače nisam sumnjičava osoba. Ne hodam uokolo očekujući iznenađenja. Ali imam osjećaj, ne mogu si pomoći, da me netko promatra. Netko želi znati nešto. Netko želi znati nešto o meni što ni sam ne znam. Osjećam kako mi se sve više približava. Osjećam ga kako diše. Po zadahu znam da je muškarac. Ne znam što želi. Postaje sve znatizelniji o mojim dolascima i odlascima. O meni. Čini se da želi znati nešto o mom podrijetlu.